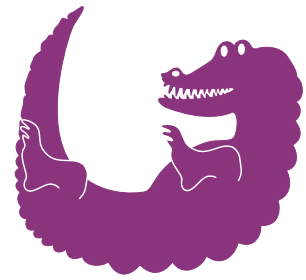

De paarse krokodil

Symbool van onvrede of teken van een Paarse Lente?

De onvrede van zorgprofessionals over de mate waarin verantwoording wordt gevraagd over de inzet en de resultaten van zorg vond onlangs een uitweg met de actie van huisarts Marco Blanker, die de doorgesloten bureaucratie binnen de zorg verbeeldde via de paarse krokodil.

Bedacht door zijn praktijkgenoot Ellen Brand-Piek, verspreidde de paarse krokodil zich via Marco en social media razendsnel. De stempelfabrieken kunnen de stempels met de krokodil en de paarse inkt niet aangesleept krijgen. En ook andere zorgsectoren nemen spontaan de paarse krokodil over om hun ongenoegen te laten blijken. Is de paarse krokodil een symbool of een teken van een Paarse Lente, die fundamentele veranderingen aankondigt en het systeem gaat opschudden? Of blijft het bij deze uiting van ongenoegen?

Verstikt door regels

Het is hoog tijd voor een fundamentele herbezinning op de wijze waarop we met elkaar verantwoording over gele-

verde zorg en resultaten organiseren. Veel zorg en ondersteuning heeft geen eenduidig start- en eindpunt, waardoor de maatschappelijke opbrengsten en individuele resultaten zich moeilijk laten meten. Vertrouwen in vakmanschap en competenties wordt met de mond beleden, maar verstikt door regels en protocollen die incidenten moeten uitsluiten. De herbezinning zou moeten starten bij de professionals zelf. Zij zijn de bron op basis waarvan de juiste parameters vastgesteld kunnen worden om de (mate van) verantwoording af te leggen. Daarbij zouden we het lef en de creativiteit moeten hebben om te kijken naar andere manieren van verantwoorden. Vormen van narratief onderzoek bij cliënten en patiënten over hun erva-

ringen, bijvoorbeeld. Of toetsing van de kwaliteit van organisaties en de mate van het onderhoud van vakmanschap door professionals zelf. Parameters die niet direct te maken hebben met zorg-handelingen, maar die als randvoorwaarde voor goede zorg minimaal zo belangrijk zijn.

'Lef en creativiteit nodig'

Duurzame verantwoording

Niets voor niets staat een paarse krokodil op de cover van deze De Eerstelijns. In elk nummer dit jaar komt een professional aan het woord over bestrijding van bureaucratie en over duurzame oplossingsrichtingen in de eerstelijnszorg om onnodige bureaucratie terug te dringen en een duurzame, toekomstbestendige verantwoording vorm te geven.

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) onderzoekt in het adviestraject 'Anders verantwoorden' hoe verantwoording beter kan bijdragen aan goede zorg en ondersteuning. In het advies, dat dit voorjaar verschijnt, staat voor de Raad de vraag centraal hoe verantwoorden in de zorg anders kan, zodat het niet alleen als last wordt ervaren, maar ook bijdraagt aan verbetering van zorg. De RVS wil op basis van praktijkvoorbeelden tot een perspectiefwisseling komen, en in dit advies bekijken hoe een andere verantwoordingspraktijk kan worden gerealiseerd. <<

Tekst: Bianca den Outer, uitgever De Eerstelijns
Beeld: De Beeldsmederij

'Delegeer vertrouwen naar werkvloer'

Huisarts Toosje Valkenburg: "Zolang men niet bereid is het geïnstitutionaliseerde wantrouwen om te buigen naar professioneel vertrouwen, zullen de paarse krokodillen in groten getale blijven opduiken in de zorg."

Net als in 2015, toen we met het actiecomité 'Het roer moet om' met het boekje 'Help! de dokter...' dezelfde kafkaëske bureaucratie ter discussie stelden. Zolang men blijft denken dat een ingeleverd formulier iets zegt over geleverde zorg, zolang men denkt dat indicatoren aanleveren iets zegt over de geleverde kwaliteit, gaat er niets veranderen aan de zinloze stroom formulieren.

De waarheid is dat dit soort controles niets bijdraagt, behalve aan het chagrijn op de werkvloer. Bij de beroepsethiek van elke professional hoort de vraag over publieke verantwoording, over geld en over inhoud. Maar de enige vraag die echt iets zegt over de geleverde kwaliteit, is om aan de professional zelf te vragen welke parameters echt iets zeggen over de kwaliteit van zijn werk. En ze daar de informatie over terug te geven en interprofessioneel leren te stimuleren. Om elkaar aanspreken de norm te maken en dat te faciliteren.

Er mogen zeker eisen ten behoeve van verantwoording aan professionals worden gesteld, maar beperk de uitvraag tot de essentie en delegeer ook vertrouwen naar de werkvloer. Alleen dan kunnen we met een stuk minder bureaucratie toe."